

# לקויות למידה: הערכה והתערבות חינוכית

תוכנית לתואר שני (M.Ed.)

ראש התוכנית: ד"ר רינת מיכאל

שעת קבלה: יום ד 14:00-15:00

מיקום: אורן 117

09-7476434 | [rinat.michael@beitberl.ac.il](mailto:rinat.michael@beitberl.ac.il)

ראש מנהל סטודנטים: רוני מסרנו

09-7473177 | [ronny@beitberl.ac.il](mailto:ronny@beitberl.ac.il)

**סגל התוכנית:** פרופ' דן גבע, ד"ר שרית גדעוני כהן, ד"ר שרה זדוויאנסקי, ד"ר בר זוהר-שי, ד"ר ח'לוב קעואר, ד"ר עינת טסלר-קליידר, ד"ר דפנה יאמס-שחר, ד"ר עדי לוי-ורד, פרופ' מרק לייקין, ד"ר רינת מיכאל, ד"ר שי מנשה, ד"ר אילנה פאול-בנימין, ד"ר דנה צורי-ברוט, ד"ר עמיחי רגבי, פרופ' מיכל שני.

עלייה במודעות בארץ ובעולם לקיומן ולשכיחותן העולה של לקויות למידה בקרב לומדים בטווח גילים נרחב באוכלוסייה, מציפה את חשיבות ההכשרה ותורמת לפיתוח ידע אקדמי מתקדם של אנשי חינוך מומחים בתחום.

תוכני הקורסים מבנים ידע ומיומנויות מחקר והערכה שיסייעו לפתח תפיסה והבנה של התפקוד האקדמי, החברתי והרגשי של התלמיד בהקשר לסביבתו התרבותית והמשפחתית.

הבוגרים הם בעלי ידע אקדמי עשיר ויכולות להעריך ולמפות את הכישורים של התלמיד בקריאה וכתובה ובחשבון. ביכולתם להשפיע על קידום הלימודי, החברתי והאישי של תלמידים עם לקויות למידה ולהנחות את צוות ההוראה בבית הספר.

## מטרות התוכנית לקויות למידה הערכה והתערבות חינוכית

- הרחבה והעמקה של הידע התיאורטי והמעשי של הסטודנטים בנושאים של לקות למידה, של הערכת תלמידים עם קשיים שונים בלמידה ושל התאמת ההוראה לתלמידים.
- פיתוח מומחיות של מורים בהתערבות חינוכית מערכתית ופרטנית לתלמידים עם לקויות למידה וקשיי למידה במערכת החינוך הרגילה.
- חיזוק ההתמחות בתחומי מחקר בנושאים הקשורים ללקות הלמידה.

מהי בעצם לקות למידה? האם חשוב שנבין את מקור הקושי כדי שנוכל לסייע? איך מרגיש תלמיד עם לקות למידה בחשבון? או תלמידה עם לקות בקריאה? ומדוע כל כך חשוב שנבין את עולמם הרגשי הפנימי ואת יכולותיהם החברתיות כדי שנוכל לעזור להם? אלו רק חלק מהשאלות שנשאל, וגם נענה עליהן, בדרך למטרת העל של התוכנית: להעריך את תפקודם של לתלמידים עם לקויות למידה ולסייע להם להתגבר על הקשיים, לצמוח ולממש את היכולות הגלומות בהם

## **נעים להכיר, התוכנית ללימודי תואר שני בלקויות למידה**

לקות למידה היא הפרעה ניר-התפתחותית שלה בסיס ביולוגי והשלכות קוגניטיביות ורגשיות-חברתיות. הלקויות מופיעות בטווח גילאים רחב ונמשכות לאורך החיים, בדרגות חומרה שונות. הפרעות הלמידה הספציפיות הן בקריאה, הבנת הנקרא, הבעה בכתב, כתיב, חישובים מתמטיים והסקה מתמטית. ללקויות למידה אלה נלוות בשכיחות מסוימת הפרעות בקשב וביכולות ניהול וארגון.

תכנית הלימודים עוסקת בהיבטים תיאורטיים ומחקריים של תהליך הלמידה התקין והלקוי. בהתאם לחזון חינוכי מרכזי פועלת התוכנית לטיפוח אנשי חינוך בעלי ידע תיאורטי ויישומי נרחב ומכשירה אותם להערכה של רמת תפקוד במיומנויות האקדמיות, להבנת הגורמים לקשיים ולמתן מענה באמצעות תוכניות התערבות רב ממדיות המתאימות ללומדים, הן ברמה הלימודית והן ברמה הרגשית-חברתית.

התוכנית מציעה מניפה רחבה של קורסים מרתקים העוסקים בלקויות הלמידה ובמאפיינים הקשורים בהן: התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות למידה אקדמיות, התפתחות יכולות קוגניטיביות, שפתיות ותקשורתיות, היבטים חברתיים ורגשיים בקרב תלמידים עם לקות למידה, הורות לתלמידים עם לקות למידה ועוד, זאת בהתבסס על מודלים עדכניים ומבוססי מחקר.

כחלק מהחשיבות של ההשפעה התרבותית על תהליכי למידה, בתוכנית לומדים יחד סטודנטים יהודים, ערבים, דתיים, חרדים וחילונים, הלומדים בקבוצה שיתופית מתוך הבנה שהיכרות עם ה"אחר" וקבלת השונות ביניהם, מסייעת להם בהבנת הקשיים איתם מתמודדים תלמידים מכל חלקי החברה הישראלית.

## **מסלול מחקרי עם תזה\***

בשנת הלימודים תשפ"ג נפתח בתכנית מסלול מחקרי המיועד לסטודנטים מצטיינים המעוניינים להתפתח כחוקרים. דרישות הלימודים הייחודיות במסלול כוללות תגבור בתחום המתודולוגי וסדנה להצעת מחקר. הקבלה ללימודים במסלול המחקרי מותנה בהצטיינות בלימודים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני, בהמלצה ממנחה סמינריון ובעמידה בוועדת קבלה ייעודית של התכנית בה לומד הסטודנט. משך הלימודים – שלוש שנים (בשנה השלישית נאספים נתונים ונכתבת התזה).

**נתיב ניר-פדגוגיה** - הנתיב מאפשר התמחות בתחום אינטרדיסציפלינרי חדשני המשלב בין ידע בחקר המוח, פסיכולוגיה ופדגוגיה מותאמת לילדים ובוגרים עם לקות למידה ו/או הפרעת קשב. בין הקורסים הנלמדים בנתיב: הערכה והתערבות חינוכית ותכניות מבוססות ממצאי חקר המוח; נירופסיכולוגיה קוגניטיבית של לקויות למידה והפרעת קשב.

רק סטודנטים. יות בשנה ב' שלא לומדים במסלול המחקרי יכולים לבחור בנתיב הניר-פדגוגי.

---

\*הענקת התואר עם תזה מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה.

הלימודים מקנים תואר שני (M.Ed.) בלקויות למידה: הערכה והתערבות חינוכית.

בנוסף לתואר שני, התוכנית מעניקה לבוגרים תעודת מת"ל - מעריך ומקדם תפקודי למידה, ומציידת אותם בכלים המקיפים ביותר להובלת תהליכי ולמידה המותאמים לתלמידים בכלל ולתלמידים עם לקויות למידה בפרט, הן ברמה הבית-ספרית בעבודה עם הצוות החינוכי והן ברמה הפרטנית בליווי התלמידים.

## **למה לבחור בתוכנית ללימודי תואר שני בלקויות למידה דווקא במכללה האקדמית בית-ברל?**

- בגלל המגוון הרחב של הקורסים המאפשר הבנה מעמיקה של קשת המאפיינים השונים של לקות למידה.
- בגלל הכלים היישומיים הנרחבים והמיומנויות המתקדמות למיפוי פרופילים של תלמידים ולהתאמת התערבות מדויקת.
- בגלל הפסיפס האנושי הייחודי המשלב סטודנטים מכל חלקי החברה הישראלית.
- בגלל המרצים המקצועיים והאנושיים שמעניקים יחס אישי, תומך ואכפתי לכל אורך התוכנית.

## **למי מתאימה התוכנית לתואר שני בלקויות למידה?**

**אנשים שלומדים בתוכנית הם בדרך כלל:**

- אנשים שלא מוותרים גם על תלמידים שמתקשים ורוצים לעזור להם להאמין בעצמם, לצמוח ולממש את הפוטנציאל שלהם.
- אנשים שרוצים להבין לעומק את המאפיינים של לקויות למידה ואת הכלים היישומיים העדכניים ביותר להתמודדות עמה.
- אנשים ששואפים להוביל שינוי משמעותי בשדה החינוכי ולקדם תהליכי למידה-הוראה מיטיבים בישראל.

**ברמה המקצועית התוכנית מתאימה ל:**

מורים/ות, גננים/ות ואנשי ונשות חינוך בוגרי חינוך מיוחד, פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות ותחומים דומים, המבקשים להתמחות בתחום לקויות הלמידה והפרעות הקשב והריכוז.

## **איך לימודי תואר שני בלקויות למידה מקדמים אותי מבחינה מקצועית ואישית?**

בוגרי התוכנית משתלבים במגוון רחב של תפקידי מפתח בבתי ספר וכן במערכת החינוך בהובלת תוכניות חדשניות לשילוב והכלה. בנוסף, סטודנטים מצטיינים שיבחרו ללמוד במסלול מחקרי לכתובת עבודת תזה יוכלו להציג מועמדות ולהמשיך ללימודי דוקטורט במוסדות מחקר מגוונים.

## **איך נראים הלימודים ביום יום?**

הלימודים מתקיימים במכללה ביום רביעי מהשעה 8:30-16:00/18:00 במשך שנתיים. במהלך יום הלימודים הסטודנטים לומדים במגוון דגמי הוראה: מתכונת פנים אל פנים; קורסים א-סינכרוניים או למידה משולבת.

## **ומי המרצים.ות שילוו אותי ?**

סגל התוכנית, חוקרים מובילים בתחום, המשלבים בין עבודה מחקרית לעבודה מעשית בשדה החינוכי. כל המרצים.ות הינם בעלי ניסיון רב של הוראה ובעלי יכולות הוראה גבוהות ולא פחות חשוב – ניחנים ביכולות הכלה ותמיכה ושמים דגש על ליווי מסור ומכיל של הסטודנטים. יות לכל אורך התוכנית.

## מה אומרים הבוגרים.ות ?

- "התוכנית מנוהלת בצורה מופתית ומקצועית. המרצים גילו יחס אישי, תמיכה, מקצועיות, אכפתיות רבה וגישה מנצחת".
- "רכשתי ידע תיאורטי, שיטות הוראה מותאמות וכלים יישומיים המאפשרים לי לסייע לכלל הלומדים ולתלמידים עם לקות למידה בפרט, ולמצות את הפוטנציאל הטמון בהם. הלימודים בתוכנית העשירו אותי כאדם וכאשת מקצוע, סיפקו לי בסיס יציב ועשיר להמשך הדרך והשאירו בי טעם של עוד הן בזכות המקצועיות והן בזכות אוירת הלימודים הנעימה".
- "התואר השני של המכללה האקדמית בית ברל הוא מקצועי, מעשיר ומפתח. הקורסים בו מגוונים, מדויקים ורלוונטיים לעולם המשתנה והגמיש. הערך המוסף הבולט ביותר הוא המרצים האנושיים ועבודת עומק שנעשית אל מול הסטודנטים. אני מרגישה שהתואר מאפשר לי לראות כל ילד וילד ולדייק את המענים עבורו. תודה על שפע של כלים וליווי מקצועי מתמשך".
- "לפני שנתיים העזתי, פיניתי לי זמן, גם מרוץ החיים אפשר לי לפנות זמן לאהבה הישנה שלי, האהבה ללימודים, האהבה להעשרת הידע, האהבה לכתובה. אז תודה לכם, לכל המרצים בחוג ללקויות למידה, תודה על העשרת הידע, הרחבתו והעמקה בו, תודה על העבודות המאתגרות ששילבו כתיבה ברמה גבוהה, תודה על שנתיים קסומות שעוררתם ולא אכזבתם את האהבה שלי לימודים".

## תנאי קבלה לתואר שני M.Ed. בלקויות למידה: הערכה והתערבות חינוכית ללא תזה

- קבלה ללימודים על סמך ציון ממוצע של 80 ומעלה בתואר הראשון. לבעלי תואר ראשון שאינו בחינוך מיוחד נדרשת מכסת לימודים של 4 ש"ש לפחות בנושאים של חינוך מיוחד מתוכנית הלימודים לתואר ראשון.
- תעודת הוראה.
- עדיפות לבעלי ניסיון תעסוקתי בהוראה או בעבודה חינוכית-טיפולית עם ילדים ונוער עם צרכים מיוחדים.
- פטור מאנגלית אקדמית.
- ראיון קבלה (בכתב ובעל-פה).
- קורס מבוא לסטטיסטיקה מקוון יתקיים במהלך השנה הראשונה ללימודים, למי שלא למד סטטיסטיקה בתואר ראשון או שהציון שלו נמוך מ-80.

## הכרה בלימודים קודמים

- קיימת אפשרות לקבלת אקדמיטציה בהתאם לקורסים שנלמדו לתואר שני במוסדות להשכלה גבוהה. הכוונה לקורסים שהסילבוס שלהם מצביע על התאמה לדרישות התוכנית.
- הזיכוי אינו פוטר את הסטודנט מתשלום שכר לימוד מלא.

## מבנה הלימודים

היקף הלימודים הכללי בתוכנית: 20 ש"ש.

התוכנית מורכבת ממקבצי לימוד, כולל לימודי מתודולוגיה מחקרית, קריאה וחשבון. ההעמקה היא בשני צירים תוכניים: הערכה (איתור וזיהוי) והתערבות חינוכית מערכתית, וכן הערכה וטיפול פרטניים.

בחלק מלימודי ההתמחות יינתנו מטלות יישומיות שיתבצעו בתוך המסגרת החינוכית שבה הסטודנטים מלמדים או במסגרות חינוכיות אחרות, כפי שייקבעו על ידי מרצי הקורס.

## קורסי הכנה והשלמה (יינתנו בהתאם לצורך)

- קורסי השלמה בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר לבעלי ציון נמוך מ-80 בתואר ראשון או לסטודנטים שלא למדו סטטיסטיקה.
- קורסי השלמה בחינוך מיוחד למי שאינו בוגר חינוך מיוחד בתואר ראשון. הערה: קורסי השלמה מחייבים תשלום נוסף.

## נושאי הלימוד וסדר הלימודים

| שנה ב                                        | שנה א | נושאי הלימוד                                                                                                        |
|----------------------------------------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>מתודולוגיה מחקרית</b>                     |       |                                                                                                                     |
|                                              | 1     | אוריינות מחקרית איכותנית מתקדמת לקויות למידה                                                                        |
|                                              | 1     | שיטות חקירה וניתוח בהוראה                                                                                           |
| <b>לימודי תשתית בהתמחות</b>                  |       |                                                                                                                     |
| 1                                            |       | למידה ולקויות למידה בהקשר תרבותי, חינוכי ומשפחתי                                                                    |
| 1                                            |       | לקווי למידה בוגרים (לא נלמד בנתיב הנוירו-פדגוגי, בחירה במסלול תזה)                                                  |
| <b>שיעורי התמחות: הערכה והתערבות חינוכית</b> |       |                                                                                                                     |
| 1                                            |       | סביבה לימודית לשילוב והכלה (לא נלמד בנתיב הנוירו-פדגוגי ובמסלול תזה)                                                |
| 1                                            |       | היבטים רגשיים-חברתיים אצל ילדים עם לקויות למידה                                                                     |
| 1                                            |       | התערבות חינוכית בקרב ילדים עם לקויות למידה והפרעות קשב: היבטים אתיים וישומיים (בחירה במסלול תזה)                    |
| 1                                            |       | התאמת ההוראה של תחומי תוכן לתלמידים עם לקויות למידה או אתיקה ותרבות דיגיטאלית בהתערבות בקרב תלמידים עם לקויות למידה |
| <b>שיעורי התמחות : הערכה וטיפול פרטניים</b>  |       |                                                                                                                     |
| 1                                            |       | מבוא לאבחון לקויות למידה: היבטים אתיים, תיאורטיים ויישומיים                                                         |
|                                              | 1     | מתמטיקה: התפתחות תקינה ולקויה                                                                                       |
|                                              | 1     | לקויות חשבון: הערכה והתערבות חינוכית                                                                                |
|                                              | 1     | קריאה וכתובה: התפתחות תקינה ולקויה                                                                                  |

|                                                                                                                                                                                                                       |   |                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|--------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                       | 1 | לקויות קריאה: הערכה והתערבות חינוכית                                                       |
| 1                                                                                                                                                                                                                     |   | מוח ולמידה                                                                                 |
|                                                                                                                                                                                                                       | 1 | קשב ותפקודים ניהוליים: התפתחות תקינה ולקויה                                                |
|                                                                                                                                                                                                                       | 1 | שפה: התפתחות תקינה ולקויה                                                                  |
| <b>הנתיב הניירו-פדגוגיה (בחירה)</b>                                                                                                                                                                                   |   |                                                                                            |
| 1                                                                                                                                                                                                                     |   | הערכה והתערבות מבוססת ממצאי חקר המוח                                                       |
| 1                                                                                                                                                                                                                     |   | נירופסיכולוגיה                                                                             |
| <b>קורסים נוספים למסלול תזה</b>                                                                                                                                                                                       |   |                                                                                            |
| 0                                                                                                                                                                                                                     |   | סדנה לכתיבה הצעת תזה                                                                       |
| 2                                                                                                                                                                                                                     |   | סטטיסטיקה בחינוך                                                                           |
| <b>קורסים שלא נלמדים במסלול התזה:</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• אתיקה ותרבות דיגיטאלית בהתערבות בקרב תלמידים עם לקויות למידה</li> <li>• התאמת ההוראה של תחומי תוכן לתלמידים עם לקויות למידה</li> </ul> |   |                                                                                            |
| <b>סמינריונים - בחירה של 2 סמינריונים:</b>                                                                                                                                                                            |   |                                                                                            |
| 2                                                                                                                                                                                                                     |   | הורות והדרכת הורים לילדים עם הפרעות קשב ולקויות למידה                                      |
| 2                                                                                                                                                                                                                     |   | חקר תהליכים קוגניטיביים בקרב תלמידים עם לקות למידה ו/או הפרעת קשב                          |
| 2                                                                                                                                                                                                                     |   | מחוננות ויצירתיות בקרב תלמידים עם לקויות למידה והפרעות קשב                                 |
|                                                                                                                                                                                                                       | 2 | חקירה ותכנון עתיד של תלמידים עם לקויות למידה                                               |
| 2                                                                                                                                                                                                                     |   | חקר ההתפתחות וקידום האוריינות הלשונית – קריאה, כתיבה ודיבור - בקרב תלמידים עם לקויות למידה |
|                                                                                                                                                                                                                       | 2 | חקר, למה ילדים כל כך מתקשים במתמטיקה ?                                                     |
| <b>20 ש"ש</b>                                                                                                                                                                                                         |   | <b>סה"כ</b>                                                                                |

## תנאי קבלה לתואר שני Ed.M בלקויות למידה: הערכה והתערבות חינוכית עם תזה\*

- הלימודים במסלול המחקרי מיועדים לסטודנטים מצטיינים המעוניינים להתפתח כחוקרים.
- דרישות הלימודים הייחודיות במסלול כוללות ארבעה קורסים סמסטריאליים בשיטות חקירה, שני סמינריונים מחקריים וכתובת עבודת גמר מחקרית (תזה).
- הקבלה ללימודים במסלול המחקרי מותנה בהצטיינות בלימודים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני, בהמלצה ממנחה סמינריון ובעמידה בוועדת קבלה ייעודית של התוכנית בה לומד הסטודנט.
- סטודנט יהיה רשאי להגיש בקשה ללמוד במסלול המחקרי בסוף מועד הגשת הבחינות והעבודות של סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה בתוכנית, זאת אחרי שלמד לפחות שני קורסים סמסטריאליים בשיטות חקירה מדעיות המקובלות בתחום הדעת האקדמי הרלבנטי וסמינריון מחקר אחד. עליו להשיג ציון מינימאלי של 85 בכל אחד מן הקורסים של מתודולוגיה מחקרית ולפחות 90 בסמינריון.
- בוגר שסיים את לימודיו בתוכנית ללא תזה עד לפני 5 שנים, רשאי לחזור ללימודים באותה תוכנית כדי להשלים את הדרישות לקבלת תואר עם תזה. עליו להגיש מועמדות לראש התוכנית שתכלול רעיון ראשוני לעבודת מחקר, לעמוד בקריטריונים האקדמיים הנדרשים (ציון 85 לפחות בכל אחד מהקורסים המתודולוגיים שלמד בתוכנית ללא תזה וציון 90 לפחות בכל אחד מהסמינריונים המחקריים שלמד בתוכנית ללא תזה) ולעבור ועדת קבלה.

\*הענקת התואר עם תזה מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה .

המכללה תאפשר קבלה של עד 10 אחוזים חריגים למועמדים שאינם עומדים בתנאי הקבלה הנדרשים, אך הם בעלי נתונים אישיים מיוחדים אחרים, כגון: ניסיון עשיר בהדרכה ו/או פעילות התנדבותית בתחומי חינוך, הצטיינות מיוחדת המגובה במכתבי המלצה, לימודים גבוהים רלבנטיים במסגרות שאינן אקדמיות, והתמודדות מרשימה בהיחלצות מרקע כלכלי-תרבותי חלש. כל מועמד בעל נתוני קבלה חריגים יעבור ראיון קבלה ויתקבל על תנאי מעבר בתום שנה א'.